

Existuje niekoľko predpokladov, aby priemyselná transformácia na ekologické a digitálne hospodárstvo mala udržateľnú, spravodlivú a sociálne prijateľnú budúcnosť. V dôsledku pandémie sa potreba oveľa širšej a silnejšej účasti sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti na tvorbe politik na všetkých úrovniach stala

naliehavejšia, najmä pokiaľ ide o sociálnu agendu. Výbor sa domnieva, že je nevyhnutné uznať komplementárnosť medzi zmenou klímy, politikami obehového hospodárstva a sociálnou zodpovednosťou podnikov a zdôrazniť obehové vlastnosti energie z obnoviteľných zdrojov. Úloha zamestnávateľov a podnikateľov a

zapájanie súkromného sektora do stimulovania štrukturálnych zmien sú pre priemyselnú transformáciu kľúčové. Keďže inovácie zvyčajne vychádzajú z malých subjektov, je potrebné zamerať sa na vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia a na podporu potenciálu malých a stredných podnikov, ktoré poskytujú znalostné

služby na vysokej úrovni. Často zohrávajú priekopnícku úlohu v postavení príbuzných odvetví na trhu, sú spoľahlivými a voči kríze odolnými zamestnávateľmi. Skúsenosti podnikov a organizácií sociálneho hospodárstva by sa mali tiež zužitkovať, keďže pôsobia v oblastiach, ktoré sú ovplyvnené ekologickou a digitálnou

transformáciou. Preto je potrebné podporovať ich podniky a procesy sociálnej inovácie. Súdržným spôsobom by sa mal zaviesť mechanizmus na nasmerovanie finančných zdrojov súkromného sektora do investícií, ktoré sú v súlade s kritériami environmentálneho, sociálneho a správneho dosahu. Stratégie pre bankovú úniu, úniu

kapitálových trhov, udržateľné financovanie, digitálne financovanie a malé a stredné podniky sa preto navzájom posilňujú. Sú zárukou nasmerovania finančných prostriedkov na produktívnejšie projekty v hospodárstve, ktoré je z hľadiska financovania svojich potrieb závislé od bankového sektora.

V programe v oblasti transformácie by sa mala posilniť úloha regiónov. Ústredným cieľom je dlhodobé plánovanie, výrazný miestne orientovaný prístup, inteligentná špecializácia a program v oblasti ľudského kapitálu, ako aj zosúladenie dlhodobých ambícií týkajúcich sa transformácie s krátkodobými prioritami.

Výbor sa domnieva, že finančné a podporné nástroje pre činnosti súvisiace s transformáciou by sa mali doplniť o vnútroštátne zdroje a mali by sa koordinovať medzi rôznymi úrovňami riadenia. Výbor v záujme zabezpečenia dostatočného financovania podporuje aj širšiu škálu vlastných zdrojov. Jedným z predpokladov úspešnej

transformácie je program v oblasti ľudského kapitálu. Viaceré subjekty vrátane vzdelávacích inštitúcií, zamestnávateľov, odborových zväzov, verejných služieb zamestnanosti, mimovládnych organizácií a profesijných organizácií musia spolupracovať, pokiaľ ide o rozvoj a predvídanie celého súboru budúcich potrieb

v oblasti nových a starých zručností. Výbor víta avizovaný akčný plán na vykonávanie piliera sociálnych práv. V záujme väčšej podpory spravodlivej transformácie by sa pre pracovníkov malo posilniť pracovné právo. V akčnom pláne by sa mala stanoviť minimálna hranica práv, a to vrátane práva na zdravie a

bezpečnosť vzťahujúceho sa na všetkých pracovníkov a nové druhy práce, práva na informácie, konzultácie, spolurozhodovanie a účasť. Tieto práva sa neobmedzujú len na prechodné situácie, práva na rozvíjanie zručností, minimálnych noriem poistenia v nezamestnanosti, minimálnej mzdy a kolektívneho vyjednávania.

Podniky a pracovníci čelia obrovským sociálnym a hospodárskym dôsledkom pandémie. Mnohé spoločnosti kolabujú, strácame pracovné miesta a domácnosti prichádzajú o svoje živobytie. Napriek bezprecedentným hospodárskym záchranným opatreniam zameraným na zmiernenie účinkov obmedzenia pohybu na prácu a činnosť podnikov,

hospodárske prognózy poskytujú veľmi znepokojujúci obraz. Je potrebné identifikovať a podporovať kľúčový priemysel a odvetvia, počnúc ľudskými zdrojmi až po výskum, čoho výsledkom bude priemyselná politika, ktorá bude tieto strategické odvetvia chrániť na trhu a zaisť bezpečnú dodávku kľúčových zdrojov.

Priemyselná politika by mala slúžiť ako zastrešujúca politika na koordináciu všetkých rôznorodých politík koherentným a komplexným spôsobom s cieľom zabezpečiť synergie. Tento proces bude možný len s aktívnou účasťou organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov. Bez sociálnej dohody založenej na

demokratickej a účinnej účasti občanov zelená dohoda nebude prínosom pre všetkých. Spravodlivá transformácia je pojem, ktorý sa v tejto súvislosti objavil v spojitosti s environmentálnymi a technologickými zmenami. Výbor považuje spravodlivú transformáciu za základný prvok rozpočtu aj plánu obnovy, v ktorých sa

presadzuje ekologickejšie hospodárstvo. Je preto potrebné rozvinúť širšie chápanie spravodlivej transformácie presahujúcej rámec uhlíkových hospodárstiev. Transformácia bude v plnej miere realizovať pilier sociálnych práv, bude vychádzať z novej spoločenskej zmluvy a zároveň bude presadzovať reformu systémov

prerozdeľovania, rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a rodovú rovnosť. Obzvlášť dôležité v súvislosti s vykonávaním Európskeho piliera sociálnych práv sú vysokokvalitné pracovné miesta pre všetkých, prístup k vysokokvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave vrátane práva na celoživotné vzdelávanie najmä

pre zraniteľné skupiny. Zabezpečiť rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti a sociálnym službám pre všetkých, sociálnu ochranu a začlenenie zraniteľných skupín, ako sú dlhodobozamestnaní ľudia, ženy, mladí ľudia, migranti alebo osoby so zdravotným postihnutím. Všetky tieto dôležité ciele možno dosiahnuť na

základe prosperujúceho hospodárstva, nových vysokokvalifikovaných pracovných miest ponúkaných zamestnávateľmi a potrebných investícií do nových technológií. Krajiny a regióny prechádzajúce priemyselnou transformáciou zvyčajne čelia výzvam pri modernizácii svojej priemyselnej základne, zvyšovaní kvalifikácie

pracovnej sily, kompenzácií straty pracovných miest v kľúčových odvetviach a zvyšovaní nízkej produktivity, ktorá obmedzuje rast príjmov. Celkovo by mohli ťažiť z ekologizácie, technologického pokroku a súvisiaceho vývoja. Existuje však riziko, že sa zabudne na niektoré miesta a určité skupiny obyvateľstva, najmä

zraniteľné skupiny, ako sú ľudia so zdravotným postihnutím, starší ľudia a migranti. Riešenie výziev spojených s dlhodobou transformáciou si vyžaduje predvídanie zmien a aktívne riadenie zmien zo strany tvorcov politik, sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti a kľúčových zainteresovaných

strán v týchto krajinách a regiónoch. Sociálny dialóg, informovanie, konzultácie a účasť pracovníkov a ich zastupujúcich organizácií, a to aj v rozhodovacích orgánoch, radách a dozorných radách, zohrávajú kľúčovú úlohu pri riešení a ovplyvňovaní rozhodovania podniku s cieľom riadiť transformáciu progresívnym

spôsobom. Výbor vyzýva Komisiu, aby v budúcej aktualizovanej priemyselnej stratégii posilnila a rozvinula sociálny rozmer. Riešenie krízy v dôsledku pandémie a umožnenie úspešnej priemyselnej transformácie je v záujme všetkých skupín zainteresovaných strán a vyžaduje si spoločné úsilie a spoločné

ciele, ako napríklad dlhodobý rozvoj podnikania a účinný sociálny dialóg v atmosfére dôvery, ako aj pozitívny postoj. Výbor sa domnieva, že dobré, a teda udržateľné riadenie podnikov spojené so spoločným predvídaním zmien musí vychádzať z osvedčených zákonných minimálnych noriem vnútorného trhu. Pritom hlas

pracovníkov sa musí prejavovať prostredníctvom informovania, konzultácií a ich účasti v správnych radách podniku. Digitalizácia i automatizácia môžu mať na hospodárstvo a spoločnosť pozitívny aj negatívny vplyv. Táto transformácia by si vyžadovala reguláciu, ktorá sa riadi technologickou

transformáciou a predvída zmeny tým, že zapája sociálnych partnerov. To zahŕňa zabezpečenie odbornej prípravy pracovníkov a vyjednávanie kolektívnych zmlúv v snahe podporiť samostatnosť práce a zabezpečiť dobrú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom. Digitalizácia a internetové hospodárstvo takisto viedli

k vzniku nových foriem práce, ako je práca pre platformy, kde pracovníci nemajú žiadne sociálne a pracovné zabezpečenie a často pracujú za veľmi neistých podmienok a s nejasným postavením. Ich pracovné podmienky a postavenie sa musia zosúladiť, aby sa podporila spravodlivá mobilita a integrácia na vnútornom trhu.

Výbor preto považuje za potrebné vytvoriť právnu istotu pre pracovníkov vymedzením právneho postavenia pracovnej sily v digitálnom platformovom hospodárstve. V dôsledku obmedzeného alebo žiadneho prístupu k sociálnej ochrane vznikajú náklady nielen pre samotných pracovníkov, ale aj systémy sociálneho

zabezpečenia. Digitálna transformácia prináša aj potenciálne riziká v oblastiach, ako je finančná stabilita, finančná trestná činnosť a ochrana spotrebiteľa. Tieto riziká sa môžu ďalej zvyšovať v dôsledku nerovnomerného globálneho vývoja v oblasti regulácie tohto odvetvia. Výbor preto považuje za potrebné, aby

sa vytvoril komplexný a stabilný regulačný rámec v tejto oblasti. Takisto odporúča, aby bola obnovená iniciatíva týkajúca sa zdaňovania veľkých digitálnych spoločností. Pracovníci musia mať možnosť primerane sa pripraviť na trh práce a hospodárske zmeny, ktoré už prebiehajú, čo bude mať zásadný význam pre priemyselný

rast a v širšom zmysle pre hospodársky úspech. Nové a vyššie zručnosti, a to aj v prípade robotníkov, predstavujú výzvu pre systémy učňovskej prípravy. Vyššie zručnosti si vyžadujú viac odbornej prípravy v inštitúciách terciárneho vzdelávania. Na rozdiel od najlepších navrhnutých systémov počítačovej učňovskej

prípravy je problémom nedostatok vnútroštátnych rámcov a kontrola kvality, ako aj prechod od počítačovej učňovskej prípravy k terciárnemu vzdelávaniu. Budúcnosť si bude vyžadovať spoluprácu a inovácie zo strany občianskej spoločnosti a orgánov verejnej správy na všetkých úrovniach s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky.

Výbor konštatuje, že aplikácie digitálnych technológií a umelej inteligencie by mali byť zamerané na človeka a mali by byť prínosom pre našu spoločnosť ako celok a podporuje regulačný rámec pre umelú inteligenciu. Ekologickej a digitálnej transformácii by sa nemal klásť odpor a Únia by mala podporovať

rozvoj systémov umelej inteligencie určených pre konkrétne aplikácie s cieľom urýchliť ekologickú a klimatickú transformáciu. Potrebná bude zásadná inovácia: od vytvárania a urýchľovania nových nízkouhlíkových výrobných procesov až po inovácie nielen v obehovejších hodnotových reťazcoch odvetví základných

materiálov, ale aj v energetických systémoch, ktoré využívajú. Okrem toho najslubnejšie nízkouhlíkové technológie budú musieť preukázať, že majú priemyselný rozsah. Bude si to vyžadovať urýchlenú politickú podporu s cieľom zaviesť nové nízkouhlíkové výrobné trasy a stimulovať ich rozšírenie a využívanie materiálov.

Transformácia potrebná na dosiahnutie spravodlivej transformácie si bude vyžadovať spoločný rámec na mobilizáciu orgánov verejnej správy, podnikov a občianskej spoločnosti v súvislosti s cieľovým riešením problémov. Významnú úlohu v tomto procese zohrávajú sociálne inovácie. V tejto súvislosti by mohlo byť dôležitým

krokom vytvorenie medziodvetvovej stratégie v oblasti sociálnej inovácie, väčšie uznanie subjektov sociálneho hospodárstva a testovanie a možno využitie ich obchodných modelov. Pomohlo by to vytvoriť ekosystém pre dotované experimentovanie na úrovni vnútroštátnej, ako aj regionálnej a miestnej úrovni. Klúčovú

úlohu pri priemyselnej transformácii zohráva podpora podnikania a zapájania súkromného sektora, ktoré sú hnacou silou štrukturálnych zmien. Mnohé prekážky brániace inovatívnemu podnikaniu často pretrvávajú tam, kde existuje silné priemyselné dedičstvo, najmä kde je nízka úroveň činnosti startupov a

rozširujúcich sa podnikov, slabá podnikateľská kultúra a nedostatok inovácií a účinne prepojených znalostných sietí. Keďže inovácie zvyčajne vychádzajú z malých subjektov, je potrebné zamerať sa na podporu potenciálu malých a stredných podnikov, ktoré poskytujú znalostné služby na vysokej úrovni, ako sú služby

slobodných povolání, a to aj pokiaľ ide o financovanie. Často zohrávajú priekopnícku úlohu v postavení príbuzných odvetví na trhu a sú spoľahlivými a voči kríze odolnými zamestnávateľmi. Podniky a organizácie sociálneho hospodárstva, subjekty v odvetví, ktoré sa osvedčilo ako veľmi odolné a prispelo k zmierneniu

účinkov krízy, sú aktívne najmä v oblastiach, ktoré sú ovplyvnené digitálnou a ekologickou transformáciou. Preto je potrebné zabezpečiť propagáciu ich činnosti a procesov sociálnej inovácie. Výbor zdôraznil, že zmeny, ktoré nové technológie, umelá inteligencia a veľké dáta spôsobujú vo výrobných procesoch

a v hospodárstve vo všeobecnosti, takisto radikálne zmenia trh práce a že je však dôležité, aby tieto zmeny prebiehali v rámci plodného sociálneho dialógu a pri rešpektovaní práv a kvality života pracovníkov. Úzka spolupráca medzi kľúčovými miestnymi a regionálne zainteresovanými stranami je nevyhnutná na to, aby sa

určili najudržateľnejšie aplikácie a maximalizoval sa sociálny a ekonomický rozvoj. Osvedčené postupy sociálnych partnerov na všetkých úrovniach založené na kolektívnych zmluvách, vytvárajúcich rovnaké podmienky pre hospodárskych konkurentov v odvetví alebo regióne, poskytujú referenčnú hodnotu na podporu

stratégie spravodlivého prechodu v súvislosti s dekarbonizáciou a inými cieľmi politiky v oblasti klímy. Pre tvorcov politik predstavuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo súbor komplexných výziev v oblasti riadenia. Jednou z nich je dosiahnuť rovnováhu medzi dlhodobým strategickým rozmerom transformácie

a potrebnými krátkodobými opatreniami. Transformácia si vyžaduje nielen dlhodobé strategické myslenie a tvorbu politiky, ale aj schopnosť prispôbiť sa volebným cyklom a s tým spojenému želaniam orgánov verejnej správy a iných zainteresovaných strán vidieť výsledky realizovaných projektov. Jedným z kľúčových

mechanizmov riadenia pri vykonávaní a monitorovaní pokroku dosiahnutého v rámci sociálne spravodlivej transformácie je pravidelné vyhodnocovanie. Je najvyššie dôležité zabezpečiť neustále hodnotenie politik na sociálnej, hospodárskej a environmentálnej úrovni. Pravidelné hodnotenie postupne rozvíjalo

sociálnejší rozmer, ale jeho makroekonomický a fiškálny rozmer stále prevláda. Výbor preto navrhuje začleniť do hodnotenia nové, vylepšené, merateľné a doplnkové sociálne, hospodárske a environmentálne ukazovatele na monitorovanie a sledovanie všetkých aspektov a princípov piliera sociálnych práv a

udržateľného rozvoja. Tak sa vytvoria synergie so sociálnym prehľadom prostredníctvom zavedenia koncepcie udržateľného hospodárstva zameraného na dobré životné podmienky pre všetkých spolu s cielenými sociálnymi a environmentálnymi odporúčaniami pre jednotlivé krajiny. Priemyselná transformácia má mnoho podôb,

čím sa komplikuje uplatňovanie univerzálneho politického prístupu k rozvoju nových priemyselných procesov. Zatiaľ čo niektoré hospodárske odvetvia budú upadať a bude v rámci nich dochádzať k nezvratnému poklesu hospodárskej produkcie a zamestnanosti, iné budú musieť prejsť radikálnou reštrukturalizáciou. Bude si to

vyžadovať komplexný politický prístup a rozsiahle investície, verejné i súkromné, čo musí sprevádzať dobre fungujúci miestny a regionálny trh práce. Zosúladenie dlhodobých ambícií týkajúcich sa transformácie s krátkodobými prioritami môže byť náročné, pretože nemusí byť jednoduché získať súhlas verejnosti

s politickými opatreniami, ktoré majú obmedzený okamžitý účinok. To stavia regióny s transformujúcim sa priemyslom do ťažkej situácie. Na jednej strane musia reagovať na bezprostrednú potrebu podnikat' kroky v dôsledku úpadku tradičných priemyselných odvetví a riešiť problémy, ako je väčšia nezamestnanosť, strata

príjmov a zhoršujúce sa životné podmienky u niektorých častí obyvateľstva, najmä pokiaľ ide o znevýhodnené a zraniteľné skupiny, ako sú ľudia so zdravotným postihnutím alebo starší ľudia. Na druhej strane musia prijať opatrenia na využitie príležitostí spojených s modernizáciou priemyslu, ako je

prilákatie priemyslu s vyššou pridanou hodnotou, vytváranie a prilákatie nových spoločností, obchodných modelov a lepšie využívanie podporných technológií. Ak sa im to nepodarí, bude to mať politické dôsledky, ktoré môžu ovplyvniť aj podporu opatrení v oblasti klímy. Mala by sa posilniť úloha regiónov

nachádzajúcich sa v procese transformácie. Zapojenie regionálnych správnych orgánov by mohlo prispieť k vytvoreniu ekosystémov potrebných na úspešnú transformáciu. Za základné predpoklady tohto procesu sa považujú dlhodobé plánovanie, silný miestne podmienený prístup, inteligentná špecializácia a program

v oblasti ľudského kapitálu. Viaceré regióny, najmä uhoľné a oceliarske regióny, už prešli transformáciou buď z hospodárskych alebo klimatických dôvodov. Hlavným predpokladom úspešnej transformácie je predvídavý prístup s cieľom zaistiť dôstojnú budúcnosť ľudí. To zahŕňa vypracovanie realistického plánu,

vytvorenie potrebnej výskumnej infraštruktúry a poskytnutie technologických, inovačných, akademických a vzdelávacích zariadení spolu s potrebnými finančnými prostriedkami. V záujme zabezpečenia primeraného financovania by nástroje plánované na podporu týchto regiónov nemali nahrádzať úsilie jednotlivých

štátov. Proces priemyselnej transformácie môže poskytnúť obrovské príležitosti, ale ich využitie si vyžaduje značné investície do vyspelej výroby a dostupnej infraštruktúry, ako aj do výskumu a inovácie. Ide aj o počiatočné náklady, ktoré zahŕňajú dávky nahradzujúce príjmy a výdavky na kvalifikáciu aj rekvalifikáciu

pracovníkov. Na vnútroštátnej úrovni už existuje mnoho nástrojov na podporu činností a projektov súvisiacich s transformáciou. Cieľ dosiahnuť spravodlivú transformáciu sa opätovne zdôraznil aj v pláne na obnovu. Opatrenia na podporu politiky sa však príliš často vypracúvajú a vykonávajú nezávisle na rôznych úrovniach

verejnej správy, pričom dochádza len k malej alebo žiadnej koordinácii a ich monitorovanie a hodnotenie je nedostatočné. Výbor vyzýva, aby sa zvýšili a vyčlenili dostatočné finančné prostriedky na investičné potreby s cieľom zabezpečiť skutočnú a radikálnu ekologickú a digitálnu transformáciu. V záujme získania

dostatočných finančných prostriedkov Výbor tiež odporúča rozšíriť škálu vlastných zdrojov, prípadne zahrnúť daň z digitálnych služieb a daň z finančných transakcií. Výbor takisto podporuje zlepšenie fiškálneho riadenia, pokiaľ ide o riziká udržateľnosti a skúsenosti získané z monitorovania najlepších postupov zeleného

rozpočtovania a fiškálnych plánov. Okrem toho sú potrebné daňové stimuly s cieľom presvedčiť podniky a jednotlivcov, aby investovali do ekologických iniciatív so sociálnym vplyvom. Výzvy, ktorým svet čelí v súvislosti s prechodom na ekologické a digitálne hospodárstvo, si vyžadujú rozsiahle investície, ktoré

sa nedajú zabezpečiť len verejnými finančnými prostriedkami a tradičným financovaním prostredníctvom bankových úverov. Od súkromného sektora sa budú vyžadovať obrovské investície. Priemyselná transformácia si často vyžaduje prechod od starých a tradičných výrobných odvetví k činnostiam orientovaným na

budúcnosť, dokonca aj v tradičných odvetviach. To môže viesť k vyššej než priemernej miere nezamestnanosti, aspoň dočasne, v dôsledku lokálne koncentrovanej deindustrializácie a kvalifikačnej základne v upadajúcich odvetviach. Zásadný význam má predvídanie a zapojenie zástupcov pracovníkov na úrovni

odvetví a podnikov a pred prijatím rozhodnutí. Je veľmi dôležité, aby politiky na riešenie priemyselnej transformácie pomáhali pracovníkom a miestnym komunitám, najmä pracovníkom so zdravotným postihnutím a iným pracovníkom zo zraniteľných skupín, riadiť transformáciu s čo najmenším možným narušením a zároveň

maximalizovať potenciálne prínosy. Úspešná transformácia zameraná na vytvorenie pracovných miest budúcnosti si vyžaduje prispôsobenie politik zamestnanosti a v oblasti rozvoja zručností miestnym podmienkam na trhu práce. Zároveň je potrebné, aby ponuka zručností zodpovedala dopytu po zručnostiach. Lepšie

predvídanie budúceho súboru potrieb zručností a ponuku primeranej rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností pracovníkov vrátane prístupu k celoživotnému vzdelávaniu je potrebné spojiť s politikami, ktoré stimulujú investície do nových zdrojov zamestnanosti a rastu produktivity. Priemyselný výskum a rozvoj

musí hľadať konkrétne príležitosti na to, aby mohol zaujať vedúce postavenie v oblasti technológií, čo zase vytvorí príležitosti na zvyšovanie úrovne zručností. Kľúčovú úlohu pri poskytovaní podpory vo forme rekvalifikačných programov budú zohrávať aj technické inštitúty, profesijné organizácie a mimovládne

organizácie, ako aj verejné agentúry zamestnania. Výbor konštatuje, že podporovanie ľudí pomocou odbornej prípravy v procese spravodlivej digitálnej a zelenej transformácie sa musí začať potvrdzovaním neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a zabezpečením uznávania a certifikácie kurzov odbornej

prípravy, aby neformálne vzdelávanie a informálne učenie mohlo byť súčasťou celkovej kvalifikácie príslušnej osoby. Program v oblasti zručností by mal venovať väčšiu pozornosť rozvoju kľúčových kompetencií v rámci povinných cyklov vzdelávania a učebných osnov, ako aj vzdelávaniu mladých ľudí a dospelých.

Spravodlivá transformácia si vyžaduje primerané sociálne politiky na podporu dobrých pracovných podmienok, dobre fungujúcich systémov kolektívneho vyjednávania a pracovnoprávných vzťahov a poskytovanie náležitej sociálnej ochrany s cieľom pomôcť pracovníkom počas transformácie. Právo na bezpečnosť a ochranu

zdravia je základným pracovným právom všetkých pracovníkov bez ohľadu na ich pracovnoprávny vzťah alebo druh obchodného modelu, v rámci ktorého pracujú. Výbor je veľmi znepokojený tým, že niektoré nové druhy práce, ktoré vznikli v dôsledku zmeny klímy a prechodu na digitálne technológie, by mohli byť mimo rozsahu

pôsobnosti ustanovení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Okrem toho sa na digitalizovaných pracoviskách už preukázali významné riziká, ako je intenzifikácia práce, stres a psychosociálne násilie. V budúcnosti možno očakávať nehody spôsobené umelou inteligenciou, ktorým treba predchádzať. Výbor

preto žiada, aby boli všetci pracovníci chránení právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Sociálny dialóg zohráva kľúčovú úlohu pri formovaní hospodárskych, pracovných a sociálnych politík. Výbor podporuje, aby sa v rámci sociálneho dialógu na príslušnej národnej a regionálnej úrovni

navrhovali primerané opatrenia týkajúce sa spravodlivej transformácie. Ide o opatrenia zamerané na riadenie, zmenu a poskytovanie minimálnej ochrany v prípadoch reorganizácie pracovísk alebo hromadného prepúšťania vyplývajúceho z transformácie v oblasti technológií, demografie, globalizácie,

zmeny klímy, obehového hospodárstva vrátane práva zapojiť sa do kolektívneho vyjednávania s cieľom predvídať zmeny a poskytovať podporu dotknutým pracovníkom. Výbor opätovne zdôrazňuje potrebu konzultácií a informovania pracovníkov a ich zástupcov pri zavádzaní zmien, nových technológií a systémov umelej

inteligencie, ktoré môžu viesť k zmenám v organizácii práce, dohľade nad prácou a ich kontrole, ako aj v systémoch hodnotenia a prijímania pracovníkov. Komisia by mala podporovať sociálny dialóg s cieľom zapojiť pracovníkov do klimatickej a digitálnej transformácie a monitorovať jeho výsledky prostredníctvom

priebežného hodnotenia. Je potrebný rámec pre sociálne zodpovednú reštrukturalizáciu a predvídanie podnikovej zmeny, ktorý bude dopĺňať existujúce práva pracovníkov na informácie, konzultácie a účasť a bude v súlade s kľúčovými prvkami sociálneho modelu.